

Innst. O. nr. 37

(1999-2000)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen og Ulf Erik Knudsen om lov om opphevelse av lov av 19. august 1994 nr. 57 om registrering av fritids- og småbåter

Dokument nr. 8:64 (1998-1999)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

Den 19. august 1994 ble loven som hjemler opprettelsen av et sentralt register for fritids- og småbåter vedtatt. I dette registeret skal alle båter registreres, det gjøres følgende unntak:

1. Båter med lengde under 4,5 meter som ikke har motor som fremdriftsmiddel,
2. båter med lengde 4,5 meter eller mer som verken har seil eller motor som fremdriftsmiddel,
3. spesielle båter etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet.

Båt og båtliv har lange tradisjoner i Norge, tradisjoner som langt på vei har ivaretatt lovens intensjoner om registrering ved at flere av organisasjonene har opprettet egne frivillige registre. I tillegg var det registrering av båter ved de lokale politidistrikter før dette registeret ble vedtatt opprettet. Opprettelsen av loven oppfattes av båtfolket å komme helt på tvers av de tradisjoner frihet rundt båtlivet har hatt i vårt land. Innføring av loven har blant annet vist at oppblåsbare plastbåter med feste for motor er registreringspliktige - båtfolk og folk for øvrig har vanskelig for å forstå at en båt som henger på veggen i en plastpose store deler av året skal være registreringspliktig. Det er videre plikt til å varsle hvis en forandrer farve på båtskroget. Hvis man unnlater å registrere en slik båt, eller unnlater å varsle om ny farve på båten, risikeres det straff med bøter. Dette eksemplet viser at loven er med på å undergrave folks rettsoppfatning, noe som også de mange leserinnlegg og artikler rundt i landets aviser viser.

Selv om Regjeringen ikke har foreslått gebyr på registrering av båter det første året, vil dette komme. Det ligger også i lovens intensjon at skatter eller av-

gifter kan innkreves, dette er også nevnt i St.prp. nr. 54 (1997-1998), hvor det berøres slik:

«Hvorvidt en slik avgift skal innføres er ikke vurdert ennå.»

At intensjonen for opprettelsen av registeret er å innføre en båtavgift, kommer klart til uttrykk i Ot.prp. nr. 35 (1993-1994) Om lov om registrering av fritids- og småbåter, der det sies:

«Bakgrunnen for arbeidet med båtregistersaken har i stor grad vært knyttet til en mulig fremtidig båtavgift. Et register vil dessuten forenkle kontrollen med skatteligningen, fastsettelse av den skattepliktige formue og bidra til en bedre og mer effektiv skatteinnfordring.»

Dette viser at opprettelsen av et sentralt register av fritids- og småbåter vil bli en kostnad for småbåteiere i Norge, i første omgang med et gebyr. Det ble i utarbeidelsen av loven anslått fra Finansdepartementet at gebyrene kunne bli i størrelsesorden 215-250 kroner, forslagsstillerne er redd for at gebyrene langt vil overstige disse summene, blant annet fordi man selv med betydelig informasjon gjennom aviser og TV ikke har nådd de mål som var satt for antall registreringspliktige objekter. Med bakgrunn i at registeret skal være selvfinansierende, vil det bli færre båteiere å fordele kostnadene på og derved vil gebyret måtte bli høyt.

Byråkratiet rundt opprettelse og drift av registeret er betydelig. Det ble i sin tid opprettet et slikt register i Sverige, dette registeret ble nedlagt. I Ot.prp. nr. 35 (1993-1994) vises det til at begrunnelsen for nedleggelsen av registeret i Sverige var:

«I Sverige er det sentrale fritidsbåtregisteret nedlagt begrunnet med at den samfunnsmessige nytteverdien av fritidsbåtregisteret - spesielt begrunnet med

kontroll- og sjøsikkerhetshensyn - ikke sto i forhold til kostnadene som drift av systemet innebar. Registrering i Sverige skjer nå i privat regi og er frivillig.»

Denne begrunnelsen vil etter forslagsstillernes syn langt på vei gjelde også for å nedlegge registeret i Norge. Det norske registeret vil påføre fritids- og småbåteiere en kostnad med et byråkrati som er unødvendig og som eierne ikke ønsker.

På denne bakgrunn fremmes det i dokumentet følgende forslag:

«Vedtak til lov

om opphevelse av lov av 19. august 1994 nr. 57 om registrering av fritids- og småbåter.

I

Lov av 19. august 1994 nr. 54 om registrering av fritids- og småbåter oppheves.

II

Loven trer i kraft straks.»

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Berit Brørby, Erik Dalheim, Ranveig Frøiland, Trond Giske, Tore Nordtun og Hill-Marta Solberg, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, Randi Karlstrøm, lederen Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfonn, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, fra Senterpartiet, Jørgen Holte, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, fra Venstre, Terje Johansen, og representanten Benn Mikalsen, viser til svar fra finansminister Gudmund Restad 12. oktober og 5. november 1999 på spørsmål fra saksordfører Steinar Bastesen hhv. 17. september og 21. oktober 1999. Svarene følger som vedlegg 1 og 2 til denne innstillingen.

Komiteen viser også til spørsmål fra Erik Dalheim 21. oktober 1999 og svar fra finansministeren av 5. november 1999 som følger som vedlegg 3 til innstillingen.

Komiteen viser videre til at det er avholdt høring med Kongelig Norsk Båtforbund den 21. oktober 1999. Den informasjon som er fremkommet spriker veldig hva angår antall båter som antas å utløse registreringsplikt etter de gjeldende bestemmelser. Toll- og avgiftsdirektoratet legger til grunn at et normalår vil utløse 15 000 nyregistreringer og mellom 33 000 og 35 750 omregistreringer. Samlet regner således Toll- og avgiftsdirektoratet med mellom 48 000 og 50 750

registreringspliktige ny- og omregistreringer. Norges Båtbransjeforbund anslår med mellom 5 000 og 10 000 nyregistreringer og omregistreringer. Estimaten fra Toll- og avgiftsdirektoratet innebærer at bortimot 10 pst. av fritidsbåtflåten omsettes årlig. Tallene fra Norges Båtbransjeforbund indikerer at omsetningen pr. år utgjør om lag 2 pst. av den samlede fritidsbåtflåte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, mener at det er nyttig med et fritidsbåtregister og vil anføre at alle båter av verdi og betydning er forsikret.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, konstaterer at de forutsetninger som ble lagt til grunn ved opprettelsen av registeret ifølge departementet i hovedsak er de samme i dag.

Flertallet vil understreke at en forutsetning ved opprettelsen av registeret var at driften av ordningen skulle være selvfinansierende, og at en omregistrering ble anslått å koste om lag 180-200 kroner.

Flertallet konstaterer at dette beløp i dag er vurdert til å bli 270-300 kroner. Flertallet registrerer at dette er en økning ut over tidligere anslag. Flertallet forutsetter at kostnadene knyttet til ordningen følges nøye slik at ytterligere økninger ikke finner sted.

Flertallet ber departementet komme tilbake med en omtale av ordningen i budsjettet for år 2001. Flertallet ber spesielt om en oppsummering av de fordeler ordningen medfører for båtfolket, og den økonomiske situasjon for Båtregisteret i Fredrikstad.

Flertallet ber videre om en evaluering av ordningen i 2002.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen fremlegge for Stortinget en evaluering av ordningen med registrering av fritids- og småbåter etter båtsesongen 2001, slik at Stortinget får anledning til å evaluere ordningen, senest i vårsesjonen 2002.»

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at ordningen er forholdsvis ny og til at registeret ennå ikke er operativt. Det kan derfor være behov for at den gjennomgås etter at den har fungert en tid, til ut på året 2001. På denne måten vil en rekke av de spørsmål som nå stilles til ordningen bli avklart. Stortinget bør få anledning til å evaluere denne ordningen senest i vårsesjonen 2002.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at det i 1989

ble innført lov om obligatorisk registrering av fritidsbåter i Sverige. Dette registeret var langt på vei det samme som Norge har i dag. Politiet, sjøredningstjenesten og skattemyndighetene hadde tilgang til dette registeret, mens derimot forsikringsselskapene ikke hadde tilgang til registeret. I 1992 var det registrert 270 000 båter i registeret, disse ble håndtert av 18 årsverk. Ved årsskiftet 1992-93 ble loven forandret og det statlige båtregisteret ble nedlagt. Den svenske regjeringen åpnet i forbindelse med nedleggelsen av båtregisteret muligheten for at forsikringsbransjen eller båtorganisasjonen skulle få tilgang til registeret. På denne måten kunne registeret drives videre på frivillig basis.

Våren 1993 besluttet Forsikringsforbundet i Sverige å gi Svenska stoldskyddforeningen (SSF) i oppdrag - gjennom direkteavtale med de respektive båt-forsikringsselskapene - å hente ut av det nedlagte registeret de opplysningene som var nødvendig for å drive det nye registeret på frivillig basis. Det nye svenske registeret er i dag et register over forsikringstaker og de forsikrede objekter, og er tilsluttet av ca. 160 000 båteiere. Politiet, sjøredningstjenesten og forsikringsselskapene har tilgang til det nye registeret gjennom direkteoppkobling døgnet rundt.

Disse medlemmer vil vise til at det er to ansatte for å drive det nye svenske registeret, mot 18 årsverk i det gamle registeret. Kostnaden for å drive det nye svenske registeret er i underkant av 2 mill. svenske kroner, som dekkes av forsikringsselskapene med bakgrunn i det enkelte forsikringsselskaps markedsandeler.

Disse medlemmer mener det er nyttig med et fritidsbåtregister og vil anføre at alle båter av verdi og betydning er forsikret i et forsikringsselskap. Disse medlemmer vil hevde at en ordning med et frivillig register, oppbygd lik det svenske registeret, både vil være samfunnsøkonomisk besparende og besparende for den enkelte bruker.

Disse medlemmer vil vise til svarbrev fra finansminister Gudmund Restad til Arbeiderpartiet der det i svar på spørsmål nr. 6 at det i normalår vil påløpe en årlig driftskostnad for registeret på ca. 13,5 mill. kroner, noe som er 11,5 mill. kroner mer enn det koster å drive det nye frivillige svenske registeret. I samme svar antyder finansministeren at et gebyr med basis i gjeldende anslag vil utgjøre i størrelsesorden 270-300 kroner. I Sverige betaler den enkelte ingenting for å registrere sin båt.

Disse medlemmer ønsker på denne bakgrunn å innføre en ordning etter svensk mønster i Norge. Disse medlemmer forventer at Regjeringen i forbindelse med en nedlegging av det norske fritids- og småbåtregisteret arbeider for at forsikringsselskapene, båtorganisasjoner eller andre kan drive et frivillig småbåtregister videre.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Vedtak til lov om endring av lov av 25. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter

I lov av 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter blir det gjort følgende endring:

I

Nåværende kapittel 2 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2000.»

Disse medlemmer vil subsidiært støtte forslagene om at ordningen med registrering av fritids- og småbåter evalueres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Benn Mikalsen bemerker at estimatene for registreringspliktig omsetning fra Toll- og avgiftsdirektoratet synes å være altfor høye. Disse medlemmer uttrykker stor frykt for at småbåteierne i og med innføringen av fritidsbåtregisteret påføres store kostnader med driften og nedbetalingen av nødvendige investeringer vedrørende registeret, siden registeret skal være selvfinansierende. Det uttrykkes derfor tvil om den samfunnsmessige nytten med fritidsbåtregisteret er større enn samfunnskostnadene vedrørende drift og investeringer i dette registeret.

Disse medlemmer vil videre anføre at fritidsbåteierne allerede i stort monn bidrar til fellesskapet ved m.v.a. på en del av omsetningen av fritidsbåter. Dessuten betales det HK-avgift, som i utgangspunktet var en liten og midlertidig avgift, innført i 1978, på kr 30,00 og som i dag er en permanent avgift pålydende for i år kr 118,50 pluss m.v.a. Denne avgiften innbringer årlig om lag 100 mill. kroner til statskassen. Det betales også «veiavgift» på bensin som brukes om bord. Denne avgiften utgjør om lag 300 mill. kroner i året. Da denne «veiavgiften» ble innført, skulle den benyttes til veiutbygging. Disse medlemmer viser til at båter som ble brukt til yrkesfiske lenge hadde avgiftsfritak. Dermed er denne avgiften en skattlegging av båtbruk og derfor blir innføringen av registreringsgebyr en ekstraavgift som båteierne påføres.

Komiteens medlem fra Venstre og representanten Benn Mikalsen viser til at Venstre gikk imot opprettelsen av fritidsbåtregisteret, og at Kystpartiet er prinsipielt imot et offentlig fritidsbåtregister. Disse medlemmer frykter at registeret i framtiden kan brukes til å pålegge båteierne nye avgifter. Disse medlemmer viser videre til at det kan se ut til at kontrollorganisasjonen ikke står i rime-

lig forhold til gevinstene ved et slikt register. Disse medlemmer mener Fritidsbåtregisteret bør vurderes organisert som et frivillig register basert på forsikringsordninger gjerne i regi av forsikringsbransjen, tilsvarende den modellen som Sverige har valgt.

Disse medlemmer mener det vil være behov for en evaluering av båtregisteret etter at det har fungert en tid, og går inn for at det foretas en evaluering etter båtsesongen 2000, slik at Stortinget kan evaluere ordningen senest i vårsesjonen 2001.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen framlegge for Stortinget en evaluering av ordningen med registrering av fritids- og småbåter etter båtsesongen 2000, slik at Stortinget får anledning til å evaluere ordningen, senest i vårsesjonen 2001.»

Disse medlemmer vil subsidiært støtte forslaget om at ordningen evalueres i 2002.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Vedtak til lov om endring av lov av 25. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter

I lov av 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter blir det gjort følgende endring:

I

Nåværende kapittel 2 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2000.

Forslag fra Venstre og representanten Benn Mikalsen:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen framlegge for Stortinget en evaluering av ordningen med registrering av fritids- og småbåter etter båtsesongen 2000, slik at Stortinget får anledning til å evaluere ordningen, senest i vårsesjonen 2001.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til Dokument nr. 8:64 (1998-1999) og til det som står foran og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen framlegge for Stortinget en evaluering av ordningen med registrering av fritids- og småbåter etter båtsesongen 2001, slik at Stortinget får anledning til å evaluere ordningen, senest i vårsesjonen 2002.

Oslo, i finanskomiteen, den 14. desember 1999

Lars Gunnar Lie

leder

Benn Mikalsen

ordfører

Siv Jensen

sekretær

Vedlegg 1

Brev fra finansminister Gudmund Restad til saksordfører Steinar Bastesen av 12. oktober 1999:

Dokument nr. 8:64 (1998-99) – forslag om opphevelse av lov av 19. august 1994 nr. 57 om registrering av fritids- og småbåter

Jeg viser til Finanskomiteens brev av 17. september 1999 hvor dokument nr 8:64 oversendes til uttalelse. Det foreslås her å oppheve lov av 19. august 1994 nr 57 om registrering av fritids- og småbåter.

Innledningsvis gjøres det oppmerksom på at nevnte lov ble inkorporert som et eget kapittel i lov 26. juni 1998 nr 47 om fritids- og småbåter med virkning fra 1. januar 1999. Loven samler mye av regelverket vedrørende fritids- og småbåter som tidligere var spredt over flere lover. Det er ikke gjort nevneverdige materielle endringer i forbindelse med inkorporeringen. Loven som foreslås opphevet er således allerede opphevet.

Formålet med opprettelsen av det sentrale fritids- og småbåtheregisteret var å skaffe et egnet redskap som kunne benyttes til trafikksikkerhetsformål til sjøs, forskning og samfunnsplanlegging, ivaretagelse av miljøvern hensyn, beredskapsformål, innkreving av skatt, avgifter, toll og gebyrer i tilknytning til båter og båtmotorer, forsikringsformål, politiettersforskning, forbruksundersøkelser og informasjon. Det sentrale båtheregisteret avløste de båtheregistre som tidligere ble ført av politiet. Disse registrene som ble basert på manuelle rutiner, inneholdt såpass mange feil at de ikke kunne ivareta de ovennevnte hensyn på en tilfredsstillende måte. Registeret ble opprettet som følge av en politisk prosess som munnet ut i lov av 19. august 1994 om registrering av fritids- og småbåter. Det vises til Ot. prp. nr 35 (1993-94) og Innst. O. nr 40 (1993-94).

Ved opprettelsen av registeret ble det vurdert om registrering burde skje i offentlig eller privat regi og om registrering skulle være frivillig. Det ble også vurdert om det skulle opprettes et nytt register eller om man skulle bygge videre på de eksisterende politiregistrene. Under henvisning til de hensyn registeret skulle ivareta ble det ansett å være mest hensiktsmessig å opprette et sentralt offentlig register med registreringsplikt.

Departementet kan vanskelig se at Småbåtheregisteret innskrenker båtlivets frihet. Det kan i denne sammenheng bemerkes at 200 - 250 000 båteiere tidligere hadde forsikret og registrert sine båter uten at dette tilsynelatende var til hinder for å nyte båtlivet. Når det gjelder registreringsplikt for oppblåsbare gummibåter, som brukes med motor, kan det vises til at dette

også var tilfelle i henhold til Lov om registrering og merking av småfartøyer av 3. desember 1948 nr 3, som var det rettslige grunnlaget for politiets gamle lokale manuelle registre.

Som det påpekes, skal det avgis endringsmeldinger til registreringsmyndigheten når det skjer endringer i tidligere avgitte opplysninger. Dette kan eksempelvis være hvis skrogefarge (hovedfarge) endres. Mindre fargeendringer, så som endring av farge på bunnstoff, dekorstriper og lignende, vil derimot ikke være meldepliktig. Behovet for å motta slike endringsmeldinger er ikke motivert ut fra byråkratiske hensyn. Tvert imot tar det sikte på å ha et så vidt mulig oppdatert og ajour register tilgjengelig for brukergruppene. Også i forhold til den tidligere registreringsordningen som ble forvaltet av politiet var det pliktmessig krav om å melde fra om endringer i tidligere avgitte opplysninger. Slik melding skulle avgis senest 14 dager etter at endringen var funnet sted, i motsetning til nå der det gis 30 dager.

Småbåtheregisteret er et landsdekkende EDB-register hvor registreringsnummeret følger båten hele dens levetid, adresser oppdateres jevnlig elektronisk, stjålne båter og/eller motorer anmerkes for å vanskeliggjøre videre omsetning, forespørsler kan rettes døgnet rundt, politiet er i ferd med å bli oppkoblet on-line til registeret med mer. Dette bidrar blant annet til at en båteier som f. eks. bytter adresse ikke behøver å melde adresseforandring til andre enn Folkeregisteret og når oppslag gjøres på båter og/eller motorer som er meldt stjålet vil saksbehandler umiddelbart få beskjed om det. Ved salg gjennomføres det nå kun omregistrering av båten og ikke som tidligere en sletting av båtens eierskap og registreringsnummer med en påfølgende ny registrering av ny eier og nytt registreringsnummer. Dette er vesentlig forenkling som også bidrar til at båtens historie bevares for ettertiden.

Det vurderes også om on-line tilganger til småbåtheregisteret skal gis til Redningsselskapet og Hovedredningssentralene i Norge. Videre har registeret mottatt henvendelser fra kommuner i Norge om utlevering av statistikk/opplysninger fra Småbåtheregisteret til bruk i forbindelse med utarbeidelsen av kystsoneplaner og øvrig planleggingsvirksomhet. Også disse nytteområder vil komme den enkelte båteier til gode.

Finansdepartementet er godt fornøyd med registeret så langt. Småbåtheregisteret har vært i drift i litt over 1½ år og er på denne tiden fylt opp med ca 280 000 forekomster. Småbåtheregisteret antas å være ferdig bygget opp i løpet av 2-3 år fra nå. Hittil i år er det

foretatt ca. 60 000 ny- og omregistreringer. Tollvesenets informasjons- og veiledningsprofil har etter departementets oppfatning virket etter hensikten.

Når det gjelder eventuelle særavgifter på båter viser for ordens skyld til at en innføring av slik særavgift må vedtas av Stortinget, jf Grunnlovens § 75a.

Vedlegg 2

Brev fra Finans- og tolldepartementet v/finansministeren til finanskomiteen, datert 29.10.1999.

Spørsmål fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen vedr. forslag om opphevelse av lov av 19. august 1994 Om registrering av fritids- og småbåter

Jeg viser til brev av 21. oktober 1999 med spørsmål knyttet til ulike sider ved småbåtregisteret.

Jeg vil innledningsvis gi litt generell bakgrunnsinformasjon om bl. a. etableringen og driften av småbåtregisteret. Deretter besvarer jeg det enkelte spørsmål. Avslutningsvis gir jeg teknisk bistand til utforming av lovvedtak som innebærer at bestemmelsene om fritids- og småbåter kan tas ut av nevnte lov og oppheves.

Innledning

Toll- og avgiftsetaten startet arbeidet med å etablere Det sentrale småbåtregisteret i 1995, og arbeidet ble avsluttet ved utgangen av 1997. I denne etableringsfasen ble bl.a. systemet kravspesifisert, utviklet og designet, datautstyr oppgradert og tjenestemenn opplært. Toll- og avgiftsdirektoratet har opplyst at de samlede etableringskostnader for perioden 1995-1997 er 27,1 mill. kr. I Ot.prp. nr. 35 (1993-1994) ble de samlede statlige merutgifter for etableringsfasen anslått til å utgjøre mellom 20 og 30 mill. kr.

Etter denne etableringsfasen ble småbåtregisteret satt i drift 1. januar 1998. Fra dette tidspunktet startet det ordinære registreringsarbeidet. Det er hittil lagt på plass ca. 285 000 registreringer, og Toll- og avgiftsdirektoratet forventer at registeret i løpet av 2002 vil være tilnærmet ferdig oppbygd, med mellom 500 000 og 600 000 registrerte småbåter.

Det sentrale fritids- og småbåtregister har erstattet de lokale registrene som politiet tidligere førte. Hjemmelsgrunnlaget for den gamle ordningen er nå opphevet. Dersom bestemmelsene om fritids- og småbåtregisteret fjernes fra lov om fritids- og småbåter vil det ikke være adgang til å samle inn eller registrere opplysninger om fritids- og småbåter, med mindre dette skjer på frivillig basis. Antakelig må også de opplysninger som ligger inne i registeret i dag slettes.

Spørsmål 1 Hvordan har departementet tenkt å finansiere driften av båtregisteret?

Småbåtregisteret ble som nevnt satt i drift 1. januar 1998. Frem til i dag er driften av registeret finansiert innenfor toll- og avgiftsetatens driftsrammer.

Som forutsatt i forarbeidene til lov om registrering av fritids- og småbåter skal imidlertid driften av registeret være selvfinansierende, gjennom et gebyr for førstegangs- og omregistrering av småbåter. I St.prp. nr. 1 (1999-2000) for Finans- og tolldepartementet varsler Regjeringen at en vil vurdere tidspunktet for å iverksette et slikt gebyr.

Et gebyr skal i utgangspunktet dekke driftskostnadene ved registeret i et «normalår». Årlige driftsutgifter for småbåtregisteret fremover er foreløpig beregnet til ca. 13,5 mill. kr. Basert på bl.a. tall fra Norges Båtbransjeforbund og Statistisk Sentralbyrå har Toll- og avgiftsdirektoratet lagt til grunn at antallet nyregistreringer i et «normalår» vil ligge på ca. 15 000. I tillegg viser statistikk fra småbåtregisteret i dag at antallet omregistreringer ligger på rundt 6-6,5% av totalt antall registrerte. Ved ca. 550 000 registrerte småbåter vil dermed antallet omregistreringer i et «normalår» være mellom 33 000 og 35 750. Det totale antall registreringer (nyregistreringer og omregistreringer) kan slik forventes til å være mellom 48 000 og 50 750.

Dersom driften av registeret skal gjøres selvfinansierende må de totale utgiftene fordeles på det forventede, antall årlige registreringer.

Spørsmål 2 Hva blir etableringskostnadene med registeret når det er ferdig etablert, og hvordan skal disse kostnadene dekkes inn?

Småbåtregisteret ble satt i drift, og kan anses etablert fra og med 1. januar 1998. Etableringskostnadene for registeret i perioden 1995-1997 har utgjort 27,1 mill. kr. Disse kostnadene er dekket gjennom toll- og avgiftsetatens driftsbudsjett i samme periode, jf. bl.a. omtale i St.prp. nr. 1 (1995-1996) og St.prp. nr. 1 (1996-1997) for Finans- og tolldepartementet.

Teknisk bistand til utforming av lovvedtak

«Vedtak til lov

om endring av lov av 26. juni 1998 nr. 47
om fritids- og småbåter.

I lov av 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter blir det gjort følgende endring:

I

Nåværende kapittel 2 oppheves.

II

Endringer under I trer i kraft fra 1. januar 1999.»

Vedlegg 3

Brev fra finansminister Gudmund Restad til Arbeiderpartiets stortingsgruppe av 5. november 1999:

Dokument nr 8:64 (1998-99) – forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen og Ulf Erik Knudsen om opphevelse av lov av 19. august 1994 nr 57 om registrering av fritids- og småbåter

Jeg viser til brev av 21. oktober 1999 hvor det reises en del spørsmål i forbindelse med ovennevnte forslag.

Spørsmål 1: Hvor mange båter forutsatte man lå til grunn for registrering ved opprettelsen av registeret og hva er dette antallet i dag?

En interdepartemental arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet anslo i 1992 at det fantes om lag 500 000 registreringspliktige småbåter. Anslaget var bl.a. basert på følgende elementer:

- politiets registre med fratrekk av anslått feilmargin i disse registre
- tillegg for seilbåter som ikke var registreringspliktige etter det gamle regelverket
- tillegg for båter som ikke var registrert etter de regler som gjaldt den gang

Spørsmål 2: Hvor mange registreringer/omregistreringer (årlig) lå til grunn for opprettelsen av den selvfinansierende ordningen og hva er dette antallet i dag?

Nevnte arbeidsgruppe anslo i 1992 at om lag 25 000 - 30 000 båter skifter eier i løpet av året.

I 1993 ble det ifølge Justisdepartementets statistikk registrert 21 800 båter. Seilbåter var ikke med i statistikken da disse ikke var registreringspliktige. I tillegg kom de som unnlot å registrere båtene sine.

Statistikk basert på antallet forekomster i småbåtregisteret viser at det i 1999 vil bli foretatt ca 18 000 omregistreringer. Prosentmessig utgjør dette ca 6 - 6,5 % av forekomstene i småbåtregisteret pr i dag. Registeret er imidlertid i en oppbyggingsfase, og inneholder derfor ikke det forventede antall registreringer. Når registeret er fullt utbygd, dvs når alle registreringspliktige fartøy er registrert, kan man i et normalår forvente ca 33 000 – 35 750 omregistreringer. Dette under forutsetning at det finnes om lag 550 000 registreringspliktige småbåter. På grunnlag av tall fra Norges Båtbransjeforbund og Statistisk sentralbyrå, antar Toll- og avgiftsdirektoratet at antallet nyregistreringer i et normalt år vil ligge på ca. 15 000. Samlet vil antallet gebyrutløsende registreringsforretninger i et normalår kunne ligge mellom 48 000 – 50 750.

Spørsmål 3: Hvor mange vrakinger av båter antok man ble gjennomført årlig ved opprettelsen av båtregisteret og hva er anslaget i dag?

Det finnes ikke tall for hvor mange båter som ble vraket årlig ved opprettelsen av Det sentrale småbåtregisteret. Det finnes heller ikke anslag for hvor mange båter som blir vraket i år. Fra Justisdepartementets statistikk går det fram at det til politiet i 1993 ble meldt ca 10 000 båter til vraking.

Spørsmål 4: Hvor mange nye båter selges hvert år?

Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble det i 1998 importert 7 600 registreringspliktige båter. Dette omfatter både nye og brukte fartøyer. I tillegg tilførte innenlandsk tilvirkning det norske marked 6 500 båter (eksporttall er fratrukket). Dette gir et totalt antall på 14 100 båter. Dersom det ses bort fra den forholdsvis beskjedne bruktimporten som finner sted gjenspeiler dette også omsetningen av nye båter. Et anslag på 15 000 pr år skulle derfor være realistisk. Antallet selvbygde båter inngår ikke i dette anslaget.

Spørsmål 5: Hvor mange brukte båter omsettes (årlig) med innbetaling av moms?

Forbruker/båteier som selger båten sin selv skal ikke oppkreve merverdiavgift. Selges båten gjennom et profesjonelt salgsledd (avgiftspliktige videreforhandlere), eksempelvis gjennom kommisjonær, skal det oppkreves merverdiavgift. For å unngå avgiftskumulasjon kan kommisjonæren velge å benytte sin avanse som avgiftsgrunnlag i stedet for salgsvederlaget. Avansen utgjør differansen mellom innkjøpspris og salgspris.

Det eksisterer i dag ikke statistikk over hvor mange merverdiavgiftspliktige omsetninger av brukte båter som finner sted årlig.

Spørsmål 6: Hvor stor antok man registreringsavgiften ville bli ved opprettelsen av registeret, og hva er anslaget i dag?

I 1992 viste anslag at et gebyr på registrering kunne bli mellom 180 og 200 kr.

Et gebyr skal i utgangspunktet dekke driftskostnadene ved registeret i et «normalår». Årlige driftsutgifter for småbåtregisteret fremover er foreløpig beregnet til ca. 13,5 mill. kr.

Legger man anslaget over antall gebyrutløsende registreringsforretninger (48 000 – 50 750) ovenstående til grunn, vil et gebyr utgjøre i størrelsesorden

270 - 300 kroner. Departementet vil imidlertid vurdere nærmere spørsmålet om størrelsen på et gebyr herunder beregningsgrunnlaget. I St.prp. nr. 1 (1999-

2000) for Finansdepartementet varsler Regjeringen at en vil vurdere tidspunktet for å iverksette et slikt gebyr.